

1ste Landstingsmand for Kjøbenhavn (Madvig) anvendte paa dette Forslag en meget stærk Kritik, og jeg kan ikke give ham Uret i Alt, hvad han sagde. Det er fuldkomment rigtigt, at Lovforslaget gaaer videre, end den factiske Anledning til samme, som ligger bagved det, gjør nødvendigt. Det er fremdeles rigtigt, at vi derved vilde faae to Classer af Præster, men deri kan jeg dog ikke see, at der er nogen Ulykke; jeg kan ikke see, at det kunde frembringe nogen Uorden i Kirken, og at det kunde gjøre nogen væsentlig Forskiel, om een Præst var lønnet af Staten og en anden ikke; det forekommer mig, at de meget godt alligevel kunde gaae i samme Skole ved Siden af hinanden. Den ærede Landstingsmand sagde ogsaa, at det var et galt Middel til at raade Bod paa de tilstedeværende Brøst hos Lærerstandens at tillade en fri Virksomhed udenfor den. Ja, men kan han paavise et andet Middel? Der er af Udvalgets Fleertal paapeget saadanne. At visse Midler vilde være ganske uden Nytte, vil jeg ingenlunde paastaae, men jeg troer, at ligesom den ærede Landstingsmand for 8de Kreds, som nys havde Ordet, havde fuldkommen Ret i, at der altid vil blive Klager, og at man aldrig kan vente at faae dem fuldstændigt afhjulpne, saaledes vilde det ogsaa være overordentligt uansteligt for Kirkestyrelsen paa de forskjellige Trin at raade Bod paa de Klager, der dog i Virkeligheden burde kunne afhjælpes. Saa snart en Præst i det Hele opfylder sine Embedspligter og ikke gjør sig skyldig i noget som helst Ulovligt eller Forargeligt, saa gad jeg vide, paa hvilken Maade Kirkestyrelsen skulde kunne fjerne ham, om han end slet ikke passede til sin Menighed, om han end ikke var istand til at udøve nogen gavnlig Indflydelse paa denne. Det er jo, mine Herrer, noget ganske Individuelt baade hos Menigheden og hos Præsten, som det herved kommer an paa, og det er ikke muligt, at Kirkestyrelsen altid vil kunne finde den rette Mand til det rette Sted. Det er ganske vist, at der kan hødes paa et Misforhold, hvor det træder meget tydeligt frem, ved Forslyttelse; men Kirkestyrelsen vil sandelig umuligt kunne finde den rette Mand til det rette Sted. Det er jo saa, at f. Ex. en Præst, der kan tiltale en sjællandsk Me-

nighed, langt mindre kan paavirke en jydsk Menighed, og omvendt; det er jo saa, at en Præst, der kan passe i en Kjøbstad, ikke passer til at være Præst i et Fisterleie osv. Det vil ikke være muligt for Kirkestyrelsen her at tage alle de ønstelige Hensyn, og den har jo ogsaa ganske andre Hensyn at tage. Den maa tage Hensyn til de forskjellige Ansørgeres Værdighed, til deres ydre Qualificationer, og den kan umuligt sørge for, at den religiøse Trang alle Steder afhjælpes, eller med andre Ord, at der vækkes et kirkeligt Liv der, hvor der er Død. Dette kan ikke vækkes paa nogen anden Maade end ved at give en større Frihed. Jeg gad idetmindste høre, hvilke andre Midler man vilde kunne anvende. Den ærede Landstingsmand, til hvem jeg sigter, nemlig den 1ste Landstingsmand for 1ste Kreds (Madvig), yttrede i Henhold til sin Kritik over de foreliggende Enbringingsforslag, at han vilde have givet Lovforslaget en ganske anden Form. Det skulde enten have lydt saaledes; „Kongen bemyndiges til at tillade entleddige Præster at forrette kirkelig Tjeneste“ — jeg huffer ikke nøiagtigt Ordene, men det var nok omtrent saaledes —; men en saadan Form vilde jo dog ligge meget nær ved, hvad her foreligger, — jeg kan idetmindste ikke indsee, at der er nogen reel Forskiel — og jeg synes heller ikke, at det godt gif an, at Rigsdagen bemyndige Kongen til Noget; det maatte da i alt Fald være Regjeringen, der skulde bemyndiges; Kongens Myndighed er jo een Gang for alle fastsat i Grundloven. Eller ogsaa vilde den ærede Landstingsmand have følgende Form: „Kyslinge Menighed anerkjendes under de og de Betingelser“. Deri kan jeg være fuldstændigt enig med ham; et saadant Lovforslag vilde jeg for mit Vedkommende langt foretrække. Feilen ved et saadant Forslag vilde kun være, at det kom fra den ærede 1ste Landstingsmand for 1ste Kreds (Madvig) og ikke fra Cultusministeren. Hvis Cultusministeren havde ønsket Lovforslaget affattet paa denne Maade, maatte han have sagt det i Folkethinget eller i alt Fald her; jeg skulde da med Glæde have fulgt ham; da havde man undgaaet hele den lange Strid om en større eller en mindre Frihed. Jeg kaster Ansvar for